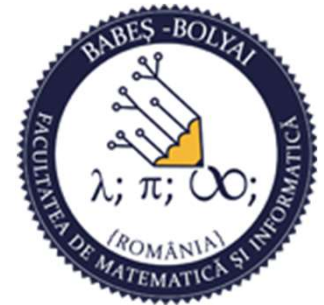

UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
Facultatea de Matematică și Informatică

Programare orientată obiect

Curs 03

Laura Dioşan

POO

- Elemente de bază ale limbajului C++
 - Fișiere de IO

- Clase
 - Declarare
 - Constructor/destructor
 - Metode
 - Utilizare (static și dinamic)
 - Clase ca și date membre
 - UML

Fișiere de Intrare/Ieșire

- Procesarea fișierelor la 2 nivele:
 - Nivel inferior
 - Acces direct la SO
 - Nivel superior
 - Utilizarea unor funcții speciale de intrare-ieșire

Procesarea fișierelor

- ❑ Deschiderea unui fișier
- ❑ Citirea dintr-un fișier
- ❑ Scrierea într-un fișier
- ❑ Accesarea unui fișier
- ❑ Închiderea unui fișier

Procesarea la nivel superior

- header <fstream>
 - ifstream
 - ofstream

- a se consulta exemplul din
 - 03/files/appFiles.cpp

POO

- Dezvoltarea proiectării sistemelor care presupune utilizarea:
 - obiectelor – unități de bază, fiecare obiect fiind o instanță a unei clase
 - clase – relaționate prin relații de compoziție și moștenire

POO – concepte de bază

□ clasă

- definește în mod abstract caracteristicile unui lucru:
 - caracteristici (atribute, câmpuri, proprietăți)
 - comportament (metode, operații, trăsături)
- implementarea unui TAD

□ obiect

- instanță (obiectul actual creat în timpul rulării) a unei clase
- variabilă de tip clasă

□ metodă

- modalitate de comunicare între obiecte
- toate metodele formează interfața unui obiect

Dezvoltarea TAD-urilor în C++

□ TAD

- Exportarea unui nume (un tip de date)
- Definirea unui domeniu de valori pentru date
- Definirea unei interfețe (operațiile TAD-ului)
- Restricționarea accesului la componentele TAD-ului (acces doar prin intermediul operațiilor)
- Ascunderea implementării unui TAD

POO - caracteristici

□ Încapsulare

- capacitatea de a comprima datele cu operațiile
- ascunderea implementării → controlul accesului

□ Moștenire

- Reutilizarea codului (folosirea și îmbunătățirea codului unei clase)

□ Polimorfism

- Permite un comportament adaptat contextului

Definirea clasei

- Similar unei date de tip **struct**:

```
class <nume_clasă> {  
    [<protecție>:] listă_membri;  
};
```

- Protecție:
 - **private**
 - Nu se permite nimănui accesul la membri din afară clasei
 - Excepție: clasele **friend** cu clasa X pot accesa datele private ale lui X
 - **protected**
 - Nu se permite nimănui accesul la membri din afară clasei
 - Excepție: clasele derivate din clasa X pot accesa datele protected ale lui X
 - **public**
 - Se permite oricui accesul la membri din afară clasei
- Lista de elemente membre
 - date membre
 - metode membre

Definirea clasei

□ Membri

- date
- metode

```
class <class_name>{  
    [<protection>:]  
        <type> <identif>;  
  
    [<protection>:]  
        <return_type> <fc_name>(<lfp>);  
};
```

Clase – definirea metodelor

- imediat, în interiorul clasei → metode *inline*
 - definiție completă (antet + corp)
 - pentru metodele simple, fără bucle

- în afara clasei -> prin utilizarea operatorului de rezoluție/scop **::**
 - antetul metodei în interiorul clasei
 - corpul metodei în afara clasei

```
class Flower(  
private:  
    char* name;  
    int price;  
public:  
    int getPrice(){  
        return this->price;  
    }  
};
```

```
class Flower(  
private:  
    char* name;  
    int price;  
public:  
    int getPrice();  
};  
  
int Flower::getPrice(){  
    return this->price;  
}
```

Obiecte

□ Declararea obiectelor

```
<class_name> <identif>;
```

- Alocarea și inițializarea unui obiect
 - la declarare
 - prin apelul **automat** al **constructor**-ului
- De-allocarea
 - la sfârșitul programului/funcției
 - prin apelul **automat** al **destructor**-ului

□ Utilizarea obiectelor

- Componentele clasei sunt accesate:
 - direct – în interiorul metodelor membre ale clasei
 - prin folosirea operatorului "." – în alte metode (care nu sunt membre); operatorul este precedat de un obiect
 - prin folosirea operatorului "->" – operatorul este precedat de o referință a unui obiect
 - prin folosirea operatorului "::" – în alte metode (care nu sunt membre); operatorul este precedat de numele unei clase

```
class Flower{
private:
    char* name;
    int price;
public:
    static int no;

    char* getName(){
        return this->name;
    }
    int getPrice();
};

int Flower::getPrice(){
    return price;
}

int Flower::no = 0;

void main(){
    Flower f;
    cout << f.getPrice();
    cout << Flower::no;
}
```

Constructorul unei clase

- Constructor – o metodă publică specială:
 - numele metodei = nume_clasă
 - fără tip de return (nici măcar **void**)
 - scop:
 - rezervă spațiu pentru datele membre
 - inițializează datele membre
 - apelat **automat** la declararea unui obiect

- Destructor – o metodă publică specială:
 - numele metodei = ~nume_clasă
 - fără tip de return (nici măcar **void**)
 - scop:
 - eliberează spațiul ocupat de datele membre
 - apelat **automat** la sfârșitul domeniului de vizibilitate
 - la sfârșitul programului → pentru obiectele globale
 - la sfârșitul funcției → pentru obiectele locale

Constructorul unei clase

- Fiecare clasă trebuie să conțină cel puțin 2 constructori:
 - constructor implicit
 - constructor de copiere

- Alți constructori posibili
 - constructor cu parametri
 - constructor de conversie

Constructor implicit

- fără argumente sau cu argumente implicite
- rezervă spațiu pentru datele membre
- inițializează datele membre cu valori implicite
- este apelat automat la declararea unui obiect

```
class Flower{
private:
    char* name;
    int price;
public:
    Flower(){
        cout << "implicit construtor" << endl;
        name = new char[10];
        price = 0;
    }

    Flower(int p = 0){
        cout << "implicit construtor 2" << endl;
        name = new char[10];
        price = p;
    }
}
```

```
class <class_name>{
    ...
    public:
        <class_name>();
        <class_name>(<implicit_arg>);
    ...
};
```


Constructor general (cu parametri)

- ❑ cu argumente
- ❑ rezervă spațiu pentru datele membre
- ❑ inițializează datele membre cu valori date

```
class Flower{
private:
    char* name;
    int price;
public:
    Flower() { ... }
    Flower(int p = 0) { ... }

    Flower(char* n, int p){
        cout << "construtor with param" << endl;
        name = new char[strlen(n) + 1];
        strcpy(name, n);
        price = p;
    }
}
```

```
class <class_name>{
...
public:
    <class_name>(<type1 arg1>, <type2 arg2>, ...);
...
};
```

Constructor de copiere

- ❑ crează o copie a unui obiect
- ❑ este apelat când:
 - un obiect este transmis ca parametru prin valoare
 - un obiect este returnat prin valoare
 - se inițializează un obiect cu un alt obiect

```
class Flower{
private:
    char* name;
    int price;
public:
    Flower() { ... }
    Flower(int p = 0) { ... }
    Flower(char* n, int p) { ... }

    Flower(Flower &f){
        cout << "copy construtor" << endl;
        if (f != NULL){
            name = new char[strlen(f.name) + 1];
            strcpy(name, f.name);
            price = f.price;
        }
    }
}
```

```
class <class_name>{
...
public:
    <class_name>(<class_name> &o);
    <class_name>(<class_name> &o, <impl_arg>);
    <class_name>(const <class_name> &o);
    <class_name>(const <class_name> &o, <impl_arg>);
...
};
```

Constructor de copiere

- ❑ crează o copie a unui obiect
- ❑ este apelat când:
 - un obiect este transmis ca parametru prin valoare
 - un obiect este returnat prin valoare
 - se inițializează un obiect cu un alt obiect
- ❑ dacă nu există, compilatorul produce un constructor de copiere implicit care realizează o copie bit cu bit a obiectului curent → probleme cu datele alocate dinamic
- ❑ alternative ale constructorului de copiere
 - prevenirea transmiterii prin valoare

Constructor de conversie

- construiește un obiect de tipul clasei curente dintr-un obiect/variabilă de alt tip

```
class <class_name>{  
    ...  
    public:  
        <class_name>(<other_type> &o);  
        <class_name>(<other_type> &o, <impl_arg>);  
        <class_name>(const <other_type> &o);  
        <class_name>(const <other_type> &o, <impl_arg>);  
    ...  
};
```

```
class Plant{  
private:  
    char* plantname;  
    int value;  
public:  
    Plant();  
    ~Plant();  
};
```

```
class Flower{  
private:  
    char* name;  
    int price;  
public:  
    Flower() { ... }  
    Flower(int p = 0) { ... }  
    Flower(char* n, int p) { ... }  
    Flower(Flower &f) { ... }  
  
    Flower(Plant &p){  
        name = new char[strlen(p.plantname) + 1];  
        strcpy(name, p.plantname);  
        price = p.value;  
    }  
};
```

Destructor

- Eliberează resursele de memorie alocate de constructor
 - memoria alocată în heap
 - conexiunile cu baze de date
 - conexiunile în rețea
 - fișierele deschise
- Este unic
- Nu returnează nimic
- Nu are parametri

```
class <class_name>{  
    ...  
    public:  
        ~<class_name>();  
    ...  
};
```

```
class Flower{  
private:  
    char* name;  
    int price;  
public:  
    Flower() { ... }  
    Flower(int p = 0) { ... }  
    Flower(char* n, int p) { ... }  
    Flower(Flower &f) { ... }  
    Flower(Plant &p) { ... }  
  
    ~Flower(){  
        cout << "destrutor" << endl;  
        if ( name != NULL){  
            delete[] name;  
            name = NULL;  
        }  
    }  
}
```

Forma standard a unei clase

□ Date

- attributele clasei

□ Metode

- Constructor implicit
- Constructor de copiere
- Destructor
- Operator de atribuire (a se consulta cursul următor)
- Alte metode

Obiecte ca și parametri

- ❑ Dacă obiectul nu-și schimbă valoarea în interiorul funcției, el va fi apelat ca parametru **const**

```
Flower::Flower(const Flower &f){
    cout << "copy constructor" << endl;
    name = new char[strlen(f.name) + 1];
    strcpy(name, f.name);
    price = f.price;
}
```

```
void change(Flower& f){
    f.setName("daisy");
}
```

- ❑ Dacă o metodă nu modifică obiectul apelant, metoda va fi **const**

```
class Flower{
private:
    char* name;
    int price;
public:
    Flower();
    Flower(char* name, int p);
    Flower(const Flower &f);
    ~Flower();

    char* getName() const{
        return name;
    }

    int getPrice();
    void setName(char* n);
    void setPrice(int p);
    char* toString();
    bool compare(Flower &f);
};
```

Obiecte ca și parametri

- Obiectele sunt transmise prin referință pentru a evita apelarea constructorului de copiere

```
void withRef(Flower &f){          void withoutRef(Flower f){
    char* s = f.toString();      char* s = f.toString();
    cout << s << endl;          cout << s << endl;
    if (!s){                     if (!s){
        delete[] s;              delete[] s;
        s = NULL;                s = NULL;
    }                              }
}                                  }
```

- Un obiect de ieșire este returnat prin **valoare** când el a fost creat ca obiect temporar în interiorul funcției

```
Flower newFlower(){
    Flower f("daisy", 10);
    return f;
}

Flower& newFlowerRef(){
    Flower f("daisy", 10);
    return f;
}
```

```
void main(){
    Flower f1 = newFlower();
    cout << f1.toString(); //daisy;10;
    Flower f2 = newFlowerRef();
    cout << f2.toString(); //error
}
```


Exemplu – clasă simplă

- Clasa Flower
 - Date membre:
 - Name
 - Price
 - Metode:
 - Constructors
 - Destructor
 - Set-ers
 - Get-ers
 - toString
 - Compare
- a se consulta exemplul din
 - 03/class

Exemplu – o clasă mai complexă

- ❑ Este nevoie de un constructor implicit pentru clasa *Flower*
 - Dacă clasa *Flower* nu are un constructor implicit, compilatorul va sintetiza unul
 - Dacă clasa *Flower* are alte tipuri de constructori → erori

```
class Flower{
private:
    char* name;
    int price;
public:
    Flower(char* name, int p);
    Flower(const Flower &f);
    Flower(char* s);
    //Flower(Plant &p);
    ~Flower();
    char* getName();
    int getPrice();
    void setName(char* n);
    void setPrice(int p);
    char* toString();
    bool compare(Flower &f);
};
```

```
class Gardener{
private:
    char* name;
    Flower f;
public:
    Gardener();
    Gardener(char* n, Flower& f);
    Gardener(char* s);
    Gardener(const Gardener &g);
    ~Gardener();
    void setName(char* n);
    void setFlower(Flower &f);
    char* getName();
    Flower& getFlower();
    char* toString();
    bool compare(Gardener g);
};
```

```
void main(){
    Gardener g; //error
}
```

Temă

- Scrieți un program pentru a defini și utiliza:
 - clasa Student (PIN, nume, vârstă) și
 - scrieți un program de test pentru această clasă

- Scrieți un program pentru a defini și utiliza:
 - clasa Punct(x, y),
 - clasa Segment (punct1, punct2) și
 - clasa Figură (nrDeSegmente, segmente).
 - Scrieți un program de test pentru aceste clase

Cursul următor

- Clase
 - Elemente prietene
 - Supraîncărcarea operatorilor